

Platform Drentse Musea

JAARVERSLAG 2025

Platform
Drentse
Musea

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Organisatorisch	3
Bestuur	3
Medewerkers	5
Flexibele schil	6
Aangesloten musea	7
Gesloten musea	7
Nieuwe deelnemers	7
Bezoekersaantallen Drentse musea 2025	7
Basisactiviteiten 2025	
Persoonlijke adviesgesprekken	8
Vertrouwenspersoon	8
Cursussen en bijeenkomsten	9
Adviespunt Fondsenwerving en Cultureel Ondernemerschap	12
Informatievoorziening, communicatie en marketing	13
Beveiligd Portaal	14
Deelname overkoepelende themadagen en -maanden en acties	14
Netwerken en aansluiting	15
Complementaire activiteiten 2025	17
Ondernemerschap Platform Drentse Musea	17
Museummagazine	18
Werkgroep Museumregistratie	19
Collectie digitalisering	29
Vrijwilligers en vrijwilligersbeleid	22
Educatie	22
Deelname OPEN, Verdrag van FARO en Erfgoedparticipatiecoachschap	23
Financiën	26

Inleiding

“Het afgelopen jaar was er voor het Platform en de aangesloten musea één van (verdere) doorontwikkeling en professionalisering.

Door het aanbieden van gerichte en relevante ondersteuning op het gebied van bijvoorbeeld collectiebeheer, digitalisering en vrijwilligersbeleid slaagden we er steeds meer in om met name de kleinere en middelgrote musea vooruit te helpen, te informeren en te ondersteunen.

Het platform wil daarbij graag een bekend en vertrouwde partij zijn, waar musea met al hun diverse vragen terecht kunnen.

Met dank aan de onmisbare steun van de provincie Drenthe ontwikkelt het Platform zich tot deze erkende Drentse museale vraagbaak, waarbij er ook op breder erfgoedgebied en in samenwerking met andere culturele partners taken worden verricht.

Deze ontwikkeling smaakt naar meer; afhankelijk van de in de toekomst beschikbare capaciteit zou het Platform die rol nog meer op zich kunnen nemen. Maar nu eerst veel leesplezier bij dit jaarverslag over 2025!”

Jan Seton

Voorzitter Platform Drentse Musea

april 2026

Verantwoording

Organisatorisch

Bestuur

In 2025 is het bestuur vier keer bijeengekomen voor een bestuursvergadering. Het bestuur was uiteraard aanwezig op de Jaarvergadering 2025 in september 2025 in Veenhuizen. In de loop van het jaar vonden er twee bestuurswisselingen plaats (positie vice voorzitter en algemeen bestuurslid).

Voorzitter: Jan Seton

Hoofdfunctie: burgemeester Gemeente Borger-Odoorn

Nevenfuncties verbonden aan de Burgemeestersfunctie:

- Lid van de VNG-commissie College voor Arbeidszaken
- Lid Dagelijks Bestuur Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW)
- Lid Pensioenkamer
- Plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur van de Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG)
- Lid Algemeen Bestuur van de Eems Dollard Regio (EDR)
- Lid Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Drenthe
- Lid Bestuurlijk Veiligheidsoverleg Drenthe
- Lid bestuurlijk overleg Cittaslow Nederland
- Lid Algemeen Bestuur P10-gemeenten
- Plaatsvervangend lid Algemeen en Dagelijks Bestuur RUD Drenthe
- Plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur GGD Drenthe
- Lid Bedrijvensociëteit A37
- Lid Bestuurlijke Advies Commissie Brandweer

Nevenfuncties niet verbonden aan de Burgemeestersfunctie:

- Vertegenwoordiger gemeente Borger-Odoorn bij De Maatschappij (Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel), Departement Drenthe
- Lid Algemeen Bestuur van het Drents Archief

Vice-voorzitter: Ellen ter Hofstede (tot 22 mei 2025)

Hoofdfunctie: Hoofd Publiek, Drents Museum

Nevenfuncties:

Lid Raad van Toezicht Museum aan de A (MadA) Groningen
Bestuurslid Van Gogh Europe
Lid stuurgroep Van Gogh Drenthe
Lid adviescommissie beeldende kunst en cultureel erfgoed Mondriaanfonds

Penningmeester: Wobiene Sibma

Hoofdfunctie: Manager Bedrijfsvoering bij het Drents Archief
Nevenfunctie: Geen

Secretaris: Evelien Wieling

Hoofdfuncties: Directeur Stedelijk Museum Coevorden
Nevenfunctie: Lid Raad van Advies Stedelijk Museum Meppel
Bestuurslid Centrummanagement Coevorden

Algemeen lid: Anja Sinnige

Hoofdfunctie: Adviseur Erfgoed en Educatie
Directeur Lava3
Nevenfunctie: Voorzitter Stichting Nyengaerde

Algemeen lid: Jan Foppo de Jong Posthumus (vanaf najaar 2025 Vice Voorzitter)

Hoofdfunctie: Gepensioneerd notaris
Nevenfunctie: Geen

Algemeen lid: Annemiek Rens (vanaf 22 mei 2025)

Hoofdfunctie: Hoofdconservator Drents Museum
Hoofd van team Collectie en conservatoren
Lid van het managementteam Drents Museum

Nevenfuncties:

Lid Raad van Toezicht Museum Dr8888
Penningmeester SALON – Society for the Arts of the Long Nineteenth Century
Bestuurslid Stichting Mr. J.W. Frederiks
Bestuurslid Claas van Gorcum Fonds

De bestuursfuncties zijn onbezoldigd. Zie voor het overzicht van aan- en aftreden van de bestuursleden het overzicht dat als bijlage 1 is bijgevoegd.

Vergaderdata 2025

6 februari, 31 maart, 22 mei, 4 september, 31 oktober, 4 december

Jaarvergadering: 24 september

Medewerkers

Museumcoördinator

De museumcoördinator is het vaste aanspreekpunt voor de (kleine) musea voor allerlei vragen en verzoeken om advies over het museale werk. Daarnaast heeft de coördinator een signalerende functie en onderhoud contacten met de collega's van andere overkoepelende provinciale en landelijke organisaties. Hierbij behoorde ook, in samenwerking met de directie van het Drents Archief, het vervullen van een bestuursfunctie bij OPEN (Overleg Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland) en uitvoering geven aan de projecten hieruit ontstaan, zoals webredactie vacaturebank erfgoedvrijwilliger.nl (Drenthe) en erfgoedparticipatiecoaching.

Museumcoördinator: Ingeborg Bennink - 20 uur per week

De belangrijkste taken van de museumcoördinator:

- Ondersteunt het bestuur door de bestuursvergaderingen en de (online) jaarvergadering voor te bereiden;
- Signaleert nieuwe ontwikkelingen op het werkterrein van de kleine musea en adviseert het bestuur van Platform Drentse Musea over de wijze van anticiperen;
- Inventariseert de noden van de Drentse musea en informeert het bestuur en partners hierover;
- Geeft de coördinator input en ondersteunt in de bestuurs lobby naar overheden;
- Schrijft samen met bestuur projectvoorstellen en subsidieaanvragen voor de eigen stichting en of namens gezamenlijke musea in aanvragen aan Provincie.
- Informeert de musea over relevante ontwikkelingen binnen het museale veld
- Fungeert als de verbindende persoon tussen de kleine, middelgrote en grote Drentse musea;
- Organiseert (online) activiteiten en evenementen;
- Is verantwoordelijk voor de communicatie & pr van het Platform (nieuwsbrieven, websites, social media en museummagazine).

- Is als vertegenwoordiger van het museale Drentse veld aanwezig bij het halfjaarlijkse overleg 'Erfgoedberaad'.
- Werkt als provinciaal museumconsulent samen met de andere museumconsulenten o.a. via de OPEN vakgroep Museumconsulenten ;
- Werkt i.s.m. De Drentse Archieven als vertegenwoordiger voor Provincie Drenthe samen met erfgoedhuizen o.a. via het Overleg Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland (OPEN) en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de daaruit voortvloeiende werkzaamheden;
- Het onderhouden van de contacten met andere (erfgoed)instellingen binnen het culturele veld van Drenthe en (Noord)Nederland is onophoudelijk een belangrijke taak. De contacten met de OPEN-Vakgroep Landelijk Contact Museumconsulenten, Stichting OPEN, de Museumvereniging, het Drentse Erfgoedberaad, Marketing Drenthe, K&C Drenthe, Drents Archief, Erfgoed in Groningen, Museumfederatie Fryslân, Vrijwilligers Drenthe, digitaal erfgoedcoaches en erfgoedparticipatiecoaches zijn heel waardevol.

Office assistent

De office assistent ondersteunt de Museumcoördinator in het uitvoeren van de Platformtaken.

Office assistent: Theresa Offringa (vanaf 1 april 2025) - 14 uur per week

De belangrijkste taken van de office assistent:

- Bijhouden van de algemene mailbox
- Organiseren van bijeenkomsten
- Verslagen maken van de activiteiten
- Bijhouden van de administratie en CRM
- Schrijven van de nieuwsbrieven en nieuwsberichten
- Drentse Museumpas

Flexibele schil

In 2025 werkten we samen met een flexibele schil van professionals: **Bureau de Wierde**, **Bibi Bodegom**, **Cultuurbron** en **Tekstbureau Kamman**. Hun inzet en expertise stelden ons in staat om wendbaar te blijven en projecten doelgericht te versterken. Wij waarderen hun betrokkenheid en bijdrage aan het realiseren van onze doelstellingen.

Aangesloten musea

De lijst met 54 aangesloten musea (51 actief, 2 tijdelijk gesloten en 1 faillissement) is als bijlage 2 toegevoegd.

Gesloten

In 2025 ging het Veenpark failliet. Tractor- en werktuigenmuseum Jan Drenthe en Museumboerderij De Nabershof waren in 2025 tijdelijk gesloten.

Nieuwe deelnemers

In 2025 mocht het Platform Drentse Musea twee nieuwe deelnemers verwelkomen: Museum Hoogeveen en Lentis Erfgoed in Zuidlaren.

Bezoekersaantallen Drentse musea 2025

Het Platform spreekt van een “uiterst positieve balans” over 2025 en ziet de cijfers als een aanmoediging om verder te investeren in kwaliteit, innovatie en samenwerking binnen de sector. De bezoekersaantallen zijn als bijlage 3 toegevoegd.

Fotografie | PDM - Marcel de Jong - Nieuwe professionele fotografie van vrijwilligers en musea

Basisactiviteiten 2025

Persoonlijke adviesgesprekken

Ook in 2025 was er aandacht voor de individuele adviesvragen vanuit de deelnemers. Dit resulteerde in locatiebezoeken, maar ook in doorverwijzingen naar het activiteitenaanbod, de OPEN-kennisbank, en het verbinden van deelnemers in de werkgroepen. In 2025 werd er het meest aandacht gevraagd voor ondernemerschap, vrijwilligersbeleid en (het behalen van) de museumnorm.

Vertrouwenspersoon

Via Kunst en Cultuur Drenthe hebben onze vrijwilligersmusea een vertrouwenspersoon tot hun beschikking. K&C: *'Dit betekent dat niet elke organisatie afzonderlijk iemand hoeft aan te stellen. En dat iedereen die in de vrije tijd lessen volgt in dans, beeldende kunst, theater of vrijwilliger is bij een museum de vertrouwenspersoon kan bellen.'* Ook de landelijke stichting mores.nl kan gecontacteerd worden. Het platform heeft in 2025 diverse malen aandacht besteed aan het thema sociale veiligheid. De Drentse vertrouwenspersoon (Sesamacademie) presenteerde zichzelf en haar werkzaamheden o.a. op onze jaarvergadering. De vertrouwenspersoon heeft voor onze deelnemers de volgende werkzaamheden uitgevoerd in 2025:

- korte presentatie op de ALV
- een informatief gesprek bij een middelgroot museum met de interim-directeur
- een workshop voor de vrijwilligers van een klein museum
- telefonische informatieve gesprekken met twee middelgrote musea

In 2025 is [Mores.nl](https://mores.nl) voor medewerkers en bestuur de aangewezen plek om een vertrouwenspersoon te raadplegen. Eind 2025 is het bestuur op zoek gegaan naar een officiële vertrouwenspersoon voor medewerkers en bestuur van het Platform. Deze wordt in 2026 geworven.

Cursussen en bijeenkomsten

Cursusdagen 2025

In 2025 zijn er 14 bijeenkomsten/cursusdagen georganiseerd waarmee we 195 deelnemers hebben bereikt.

Bijeenkomst	Cursusgever	Datum	Locatie	Deelnemers
online workshop over vriendenwerving	Cultuurbron	24 februari 2025	Online	10
Directeurenoverleg	bijeenkomst PDM	25 maart 2025	Speelgoedmuseum Roden	6
Workshop Video's maken met je mobiel Beginners	Geertje Algera	20 juni 2025	Museum Spellenwereld Assen	8
Informatieplan Schrijven I	Bibi Bodegom	23 juni 2025	Museum Goedewaagen	10
Informatieplan Schrijven II	Bibi Bodegom	7 juli 2025	Van Gogh Huis	12
Jaarvergadering 2025	Platform Drentse Musea	24 september	Nationaal Gevangenismuseum	54
projectmatig(er) werken en het schrijven van goede projectplannen	Cultuurbron	29 september 2025	Museum voor Papierknipkunst	8
Workshop Video's maken met je mobiel Gevorderden	Geertje Algera	3 november 2025	Museum aan der A	7

Cursus Collectieplan Schrijven I	Bureau de Wierde	13 oktober 2025	Online	5
Expeditie Nieuwe Gezichten	Ingeborg Bennink Obby Veenstra (GR) en Lara Mombaerts (FR)	10 november 2025	Speelgoedmuseum Roden	14
Cursus Collectieplan Schrijven II	Bureau de Wierde	10 november 2025	Online	6
Directeurenoverleg	Platform Drentse Musea		Hunebedcentrum	3
Voorzittersoverleg	Platform Drentse Musea	28 november 2025	Industrieel Smalspoormuseum	21
Eindejaarsborrel	Platform Drentse Musea	28 november 2025	Industrieel smalspoormuseum	31
			totaal	195

Werkgroepen

In 2025 zijn er drie werkgroepen actief geweest / opgericht:

Werkgroep Museumregistratie

(zie complementaire activiteiten)

Werkgroep Kassaregistratiesysteem

In 2025 werd bekend dat kassasysteem Twelve in 2026 zal stoppen met de scanmogelijkheid voor de museumjaarkaart. Binnen deze werkgroep is in 2025 informatie en strategie gedeeld. Dit heeft in 2025 nog niet geleid tot een concrete oplossing. De zoektocht naar een alternatief kassasysteem wordt in 2026 nader onderzocht.

Werkgroep Verkenning Collectiebeheersystemen

(zie basisactiviteiten; digitalisering)

Fotografie | PDM - Vanaf linksboven met de klok mee: 1,2,3 Video's maken met je mobiel in Spellenwereld Assen.
 4 Eindejaarsbijeenkomst in het Industrieel Smalspoormuseum. 5 Informatieplan schijven in Museum Goedewaagen.

Adviespunt Fondsenwerving en Cultureel Ondernemerschap

Workshops

Het Adviespunt Fondsenwerving en Cultureel Ondernemerschap van het Platform Drentse Musea was in 2025 voor het derde jaar actief. Ook in 2025 is Alice Duiven (Cultuurbron) hiervoor de aangetrokken adviseur geweest voor het Platform. Zij heeft twee bijeenkomsten georganiseerd in 2025, die de musea in Drenthe handvatten gaven om hun bedrijfsvoering en ondernemerschap te versterken. De eerste was op 24 februari: een online workshop over vriendenwerving (hieraan namen 10 musea deel, waaronder 2 Friese). De tweede was een fysieke werksessie in het Museum voor Papierknipkunst op 29 september over projectmatig(er) werken en het schrijven van goede projectplannen. De laatste had 8 deelnemers van 5 musea.

Maatwerk

Ondernemerschap en een gezonde bedrijfsvoering zijn belangrijke voorwaarden voor een sterke museumsector. Er hebben in 2025 ook diverse maatwerkgesprekken plaatsgevonden, zowel online als fysiek. Met zeven musea zijn fysieke adviesgesprekken gevoerd en met twee online. Ook zijn veertien kleine(re) adviezen verstrekt: 9x per e-mail en 5x telefonisch. Ook zijn er vervolgvragen geweest op eerder gevoerde gesprekken. Zo is er 5x feedback gegeven op een projectplan (voor fondsenwerving), 3x meegeschreven aan een projectplan en zijn meerdere formats verstrekt: 5 projectplan-opzetten en 4 begroting/dekkingsplannen. Er zijn 6 fondsenscans gemaakt door Alice voor specifieke projecten van musea in Drenthe. Ook zijn de powerpoints van eerder gegeven workshops gedeeld met hen die er niet bij aanwezig waren. Er is in 2025 extra aandacht besteed aan ondersteuning van aanvragen voor de Impulsregeling voor kleine en middelgrote musea in Drenthe.

Thema's

Tijdens de adviesgesprekken is er aandacht voor de volgende onderwerpen: het vinden van financiering, voor welke thema's geld te vinden is, het waarom van vriendenwerving en sponsoring, omgaan met familiestichtingen, het schrijven van projectplannen, het werken met 'go/no go' deadlines, projectmatig werken, het vinden van voldoende vrijwilligers, de website, nieuwsbrieven en overige communicatievormen (waaronder sociale media), marketing, samenwerken, etcetera.

Communicatie

Het Platform deelt informatie over fondsenwerving, subsidies en cultureel ondernemen via de website en de nieuwsbrieven. Zo wordt er ieder jaar (ook in 2025) een fondsenoverzicht gemaakt, waar de musea uit kunnen putten.

Informatievoorziening, communicatie en marketing

In 2025 hebben we onze marketingactiviteiten en samenwerkingen nauwelijks kunnen vernieuwen. De beoogde intensivering van samenwerking met Marketing Drenthe heeft in samenspraak met beide partijen in 2025 nog niet plaatsgevonden; dit bleek voor 2025 niet nodig (andere accenten bij beide partijen) of haalbaar met de bestaande uren voor marketing beschikbaar. We zijn wel doorgesgaan met de eerder opgepakte communicatie over het Verhalenweekend 2025 en hebben ook andere marketinggerichte aangeboden activiteiten met onze deelnemers gedeeld in adviesgesprekken, nieuwsbrieven en directmailing. Ook de activiteiten en oproepen van o.a. K&C, musea, en OPENcollega's zijn onder de aandacht gebracht bij onze deelnemers.

Het Platform heeft in 2025 deelgenomen aan de netwerkversterkende 'communicado's-overleggen' en de gezamenlijk afgenomen cursus over de inzet van AI. De intensivering in Marketinguitingen en informatievoorziening zat in 2025 voornamelijk in de eigen kanalen; we hebben meer post doorgeplaatst op LinkedIn en intensiever stories van de deelnemers in onze instagramverhalen geplaatst.

In 2025 hebben we ons beeldarchief uitgebreid met nieuw beeldmateriaal. We hebben (nieuwe) deelnemers de kans geboden nieuwe professionele foto's van hun vrijwilligers voor eigen gebruik en door het Platform.

De zoektocht naar nieuwe partners en effectieve marketing activiteiten hebben we doorgezet naar 2026 waarin we, anders dan in 2025, het jaar vanaf 1 januari starten met een volledig ingewerkt team.

In publiekscommunicatie hebben we verschillende social-media-kanalen gebruikt ter promotie van onze activiteiten en om informatie te delen. Het item 'museum van de week' op ons Instagramaccount Drentsemusea, gestart in 2024, is gecontinueerd en afgesloten in 2025. Alle musea zijn aan bod gekomen. Met regelmaat deelden we deze items in de stories. We hebben in 2025 i.s.m. Erfgoed in Groningen tweemaal een cursusdag over socialmedia video's maken met je mobiel aangeboden als activiteit om ook onze deelnemers de mogelijkheid te geven meer ervaring en inzichten in te kunnen zetten voor hun eigen social mediakanalen. Een cursusdag voor beginners en de tweede cursusdag gevorderden.

Onze website is aangevuld met een pagina over Immaterieel Erfgoed en een pagina met een lijst actuele subsidieregelingen ter ondersteuning van zelfstandig fondsenwerving. Deze laatste pagina werd met enige regelmaat vernieuwd/aangevuld.

Onze nieuwsbrief hebben we maandelijks uit kunnen brengen; er is 12 maal een reguliere en 1 maal een themanieuwsbrief (Weerbaarheid - december 2025) verschenen. De nieuwsbrief van juni 2025 werd aan de meeste mensen verzonden (246 inschrijvingen) en tevens het vaakst geopend (43,5 % van de ontvangers). Daarnaast hebben we onze deelnemers ook van informatie voorzien door artikelen en relevante informatie op onze website en social media te plaatsen. Via mailings werden onze deelnemers geïnformeerd over belangrijke ontwikkelingen, kansen en mogelijkheden.

Aantal volgers social media:

Instagram: 1123 volgers eind 2025 (1150 eind 2024)

LinkedIn: 614 volgers (576 eind 2024)

Facebook: 678 volgers (678 eind 2024)

De daling van het aantal volgers op Instagram geeft aan dat we in 2025 terrein verloren hebben op publieksbereik binnen de online doelgroep museumbezoeker. Daarintegen zijn het aantal volgers op zakelijk platform LinkedIn met 6,5 % gestegen. Het aantal volgers op Facebook is hetzelfde gebleven.

drentsemusea.nl

Alle deelnemers hebben begin 2025 weer de oproep gekregen hun informatie op drentsemusea.nl via drenthe.nl te checken. Deze website staat gekoppeld aan alle marketinguitingen van Marketing Drenthe.

Beveiligd Portaal

In 2025 is het beveiligde portaal nauwelijks gebruikt. In het laatste kwartaal zelfs vijf keer. Deelnemers stellen hun vragen direct aan de werknemers als zij een vraag hebben, een voorbeelddocument zoeken, of iets aan willen bieden. Ook de komst van de gezamenlijke kennisbank van OPEN heeft het nut van het beveiligde portaal ingehaald. Dit betekent dat we eind 2025 overwegen of we het portaal moeten sluiten. In 2026 zullen we hier een beslissing over nemen.

Deelname overkoepelende themadagen en -maanden en acties

Het platform heeft in 2025 haar deelnemers geïnformeerd en daar waar van toepassing actief gekoppeld aan de organisatie en tot deelname gestimuleerd bij de volgende momenten: **viering van**

80 jaar Bevrijding, de Dag van het Kasteel , De Maand van de Geschiedenis, Verhalenweekend Drenthe, Oktober Kindermaand, Maand van de Digitalisering, de Erfgoedvrijwilligersprijs en de Dag van de Vrijwilliger.

Voor de **Erfgoedvrijwilligersprijs 2025** mocht Drentse provinciefinalist *De Jongerengroep van het Industrieel Smalspoormuseum* de runner-upprijs in ontvangst nemen bij de Landelijke Finale. In 2025 kwamen er bij de landelijke organisatie een record van 12 Drentse aanmeldingen binnen voor de Erfgoedvrijwilligersprijs 2025.

Tijdens de **Dag van de vrijwilliger** (7 december) hebben we dit jaar een pagina grote advertentie in het Dagblad van het Noorden afgekocht (op zaterdag 6 december) en alle vrijwilligers van Drenthe bij voornaam bedankt voor hun fantastische inzet. Zie ook verderop in het verslag bij Vrijwilligers- en vrijwilligersbeleid.

Netwerken en aansluiting

In de huidige beleidsperiode zetten we sterk in op netwerkvorming. In 2025 hebben we musea regelmatig naar elkaar verwezen om ervaringen uit te wisselen. Hebben we bij de activiteiten als afsluitend onderdeel het **'kijkje in de keuken'** geïntroduceerd; de gastlocatie neemt na afronding van de activiteit de deelnemende collega's mee in een rondleiding door het gastmuseum en deelt de eigen ervaringen binnen het museum op het thema waar de groep voor bijeen is gekomen.

Daarnaast zijn we weer meer gaan werken in de vorm van werkgroepen; netwerkversterkend en lagere drempels om ook elkaar te benaderen bij vragen over of uitwisseling op een thema. In 2025 startten we (op verzoek vanuit het veld) halfjaarlijks de **directeuren- en voorzitters/museummanagersoverleggen**. En eind 2025 organiseerden we weer een **eindejaars-(netwerk)bijeenkomst** met terugblik op 2025 en een vooruitblik op 2026.

De museumcoördinator heeft actief deelgenomen aan het halfjaarlijkse Drentse **Erfgoedberaad**. Er is een samenwerking gestart met het Steunpunt Erfgoed Drenthe i.v.m. de uitvoering van de **FAROpilot OPEN-Steunpunten** (Zie verderop in verslag). In gezamenlijkheid met het Drents Archief heeft het Platform deelgenomen aan de overleggen en daar waar passend de activiteiten van **Stichting OPEN** (Zie verderop in dit verslag).

Op 22 mei ondertekende voorzitter Jan Seton namens het bestuur Platform Drentse Musea het NDE-Manifest. Hiermee sluit het Platform zich aan bij het NDE netwerk **Nationale Strategie Digitaal Erfgoed**. Netwerk Digitaal Erfgoed over het manifest: *'niet langer denken als losse instellingen, maar als deel van één netwerk. Steeds meer organisaties spelen in op de kansen van digitaal erfgoed. Ze*

Vrijwilligers Drenthe

Het platform was in 2025 onderdeel van de flexibele schil van *Vrijwilligers Drenthe*. *“Vrijwilligers Drenthe is een samenwerking van zeven provinciale steunorganisaties. Iedere partner brengt eigen kennis, ervaring en een netwerk mee. Zo kunnen we samen een breed en praktisch aanbod bieden voor vrijwilligersorganisaties in heel Drenthe.”* *Vrijwilligersdrenthe.nl*. Het platform draagt bij aan kennisdeling en netwerkversterking op het gebied van Vrijwilligersbeleid. Hiermee is een start gemaakt om ook het museale en erfgoedveld aansluiting bij deze Drentse samenwerking gericht op het verstevigen van het vrijwilligerswerving en -beleid in Drenthe.

Complementaire activiteiten 2025

Ondernemerschap Platform Drentse Musea

Van de provincie Drenthe ontving het Platform voor 2025 aanvullend €25k om ook zelf te werken aan meer (cultureel) ondernemerschap, zoals het binnenhalen van aanvullende financiering door middel van fondsenwerving. Gedacht werd daarbij vooral aan het opzetten van (aanvullende) projecten op het gebied van cultureel ondernemerschap, digitalisering, educatie en vrijwilligersbeleid (zie beleidsplan PDM 2025).

Cultureel ondernemerschap

Het beschikbare budget is voor bijna de helft ingezet om projectideeën te lanceren op het gebied van cultureel ondernemerschap en het schrijven van een plan van aanpak. Dit betrof zowel het Platform zelf als de musea in Drenthe. Zo zijn voor het Platform zelf bijvoorbeeld voorstellen gedaan om minder kwetsbaar te zijn qua personele bezetting. Extra inzet van vooral zzp-ers als projectleider vanuit het Platform op specifieke projecten, die de musea vooruit helpen, is bijvoorbeeld een oplossing. En meer samenwerking met de platforms voor musea in Friesland en Groningen. Voor de musea was sprake van een marketingprojectplan.

Bij de verdere invulling ervan bleek echter dat de musea niet alleen op het gebied van marketing, maar (naast marketing) ook op andere vlakken meer samen willen ondernemen: educatie, fondsenwerving, sponsoring, bedrijfsvoering en commerciële productontwikkeling. Uit zichzelf pakken de musea dat niet op. Het platform kan samenwerkingsprojecten opstarten met de musea rondom specifieke kwesties: het verduurzamen van gebouwen (en het vinden van financiering hiervoor) bijvoorbeeld.

Van het daadwerkelijk opzetten en uitwerken van die projecten en het aanvragen van fondsen hiervoor is het nog niet gekomen in 2025. Er is vrij laat opgestart (pas na het voorjaar). Het blijkt voor de stichting bovendien lastig om de extra werkzaamheden en het benodigde overleg dat hiermee samenhangt, te realiseren. De coördinator en de bureaumedewerker zijn juist al erg druk met de basisactiviteiten en het bestuur heeft haar handen vol aan de bestuurstaken. Er is extra overleg met de coördinator en het bestuur nodig om aanvullende projecten op te starten. De betrokken adviseur kan niet zelfstandig opereren naar de musea toe, want heeft daarbij zowel het Platform als het bestuur nodig om stappen te kunnen zetten. Ook de musea zijn (te) druk met hun eigen taken om nieuwe taken op te pakken. De stand van zaken eind 2025 was (desondanks): 4 concrete projecten samen met musea oppakken:

1. Verduurzaming
2. Regionale ontwikkeling
3. Marketing
4. Aansluiten op bestaande stagemogelijkheden voor jongeren vanuit de Maatschappelijke Diensttijd

Welke musea waarop aansluiten is nog niet bekend. Wel zijn er (contactpersonen van) musea, die hebben aangegeven iets te willen betekenen voor andere musea op het gebied van cultureel ondernemerschap, omdat ze daar goed in zijn. Ook is intervisie op het gebied van ondernemerschap een wens, die in 2026 verder uitgewerkt wordt.

Museummagazine

Het gratis Museummagazine biedt een praktisch en toegankelijk overzicht van vrijwel alle musea in Noord-Nederland en Noord-Duitsland. Het tweetalige (Nederlands en Duits) magazine verschijnt fysiek en werd ook dit jaar in een oplage van 50.000 exemplaren verspreid in Groningen, Friesland en Drenthe, evenals in vier Duitse deelstaten. Het magazine is onder meer te vinden bij toeristische attracties, hotels, bungalowparken en campings.

In de editie 2025/2026 zijn opnieuw 40 Drentse musea opgenomen met een basisvermelding. Het Platform Drentse Musea vindt het belangrijk dat bezoekers via het magazine een zo volledig mogelijk beeld krijgen van het museale aanbod in Drenthe. Tegelijkertijd realiseren we ons dat de kosten voor veel musea een behoorlijke uitgave zijn. Daarom heeft het Platform ook dit jaar 50% van de kosten voor een basisvermelding voor zijn rekening genomen.

Naast de productie van de huidige editie is samen met de Nederlandse en Duitse partners gestart met een herbezinning in de vorm van het Museummagazine. Daarbij wordt verkend hoe toekomstige edities op een eigentijdse manier kunnen worden vormgegeven, met minder belasting in tijd en organisatie.

Werkgroep Museumregistratie

In 2024 heeft het Platform Drentse Musea (PDM) de beschikbare middelen uit de subsidieregeling 'Museumregistratie' van de Provincie Drenthe (beleidsperiode 2021–2024) overgenomen. Aanleiding hiervoor was dat het door een reorganisatie bij het Bureau Museumregistratie van eind 2023 tot medio 2024 niet mogelijk was om aanvragen voor museumregistratie in te dienen. Vanaf begin 2025 is het traject weer volledig operationeel.

Direct na de budgetovername heeft het PDM de *Werkgroep Museumregistratie* ingesteld voor musea die zowel interesse hebben in als in aanmerking komen voor de subsidie.

De werkgroep heeft drie hoofddoelen:

- het stimuleren van professionalisering binnen de deelnemende musea
- het ondersteunen bij het aanvragen van de subsidie van € 3.000
- het begeleiden van musea richting de toetsing voor registratie bij het Bureau Museumregister

Aanleiding voor de oprichting was de wens om cursussen en activiteiten gezamenlijk aan te bieden, zodat met dezelfde inzet een grotere groep musea bereikt kan worden. Daarnaast willen we een netwerk te creëren waarin musea elkaar ondersteunen en waarin onderlinge betrokkenheid wordt versterkt

De werkgroep wordt begeleid door Bureau de Wierde (Gertrude van Veen) en de Museumconsulent Drenthe, Ingeborg Bennink (PDM). De begeleiding wordt gefinancierd vanuit het overgenomen budget.

Tijdens een inventarisatie onder de werkgroepleden zijn de belangrijkste knelpunten en ondersteuningsvragen in kaart gebracht. Op basis hiervan zijn aanvullende werksessies georganiseerd. Hierbij is onder meer gebruikgemaakt van landelijke webinars via erfgoedvrijwilliger.nl (Webinarreeks *Collectie in Bewaring*). Deelnemers volgden eerst zelfstandig de webinars, waarna Bureau de Wierde een verdiepende online werksessie verzorgde.

De activiteiten omvatten onder andere:

- Webinar: *Risicoanalyse voor je collectie* + aansluitende online werksessies
- Bijeenkomst *Informatieplan schrijven* (deel 1, fysiek)
- Bijeenkomst *Informatieplan schrijven* (deel 2, fysiek)
- Cursus *Collectieplan schrijven* (twee ochtenden, online)

In de loop van 2025 is in overleg een herschikking van de begroting doorgevoerd. Extra middelen zijn ingezet voor aanvullende adviesuren, met als doel de professionaliseringsslag te versterken en het aantal subsidieaanvragen te vergroten.

Ondanks deze inzet bleek het niet mogelijk om het volledige budget binnen de oorspronkelijke projectperiode te besteden. Daarom is in december 2025 uitstel aangevraagd en toegekend.

Stand van zaken per 15 december 2025: van de inmiddels tien rechthebbende musea hebben vijf musea het subsidiebedrag geclaimd. Het project is in overleg met de Provincie Drenthe verlengd tot half 2026.

Digitaliseringcoaching + Werkgroep Collectie digitalisering

In heel 2025 heeft het Platform met de inhuur van Bibi Bodegom (ZZP-er) een ervaren kracht op het kennisgebied van collectiebeheersystemen en procesbegeleiding aan zich verbonden.

Digitale versterking museale infrastructuur Drenthe (2025)

In 2025 is binnen Platform Drentse Musea circa 97 uur ingezet op digitale advisering en begeleiding van musea en erfgoedorganisaties in Drenthe. Deze inzet stond in het teken van het toekomstbestendig maken van de digitale infrastructuur van de sector, in lijn met de Nationale Strategie voor Digitaal Erfgoed (NDE) en de eisen vanuit de MuseumNorm.

De begeleiding richtte zich op een combinatie van individuele ondersteuning van musea en het versterken van de sector als geheel. Daarmee fungeerde de digitaal erfgoedcoach nadrukkelijk als schakel tussen lokale praktijk en landelijke ontwikkelingen.

Er is ivm te weinig zichtbare groei in het veld gekozen om de 1-meting niet in 2025 plaats te laten vinden. In plaats daarvan is er op dit thema advies gegeven op basis van concreet binnengekomen vragen uit het veld en de vraag vanuit het platform om de mogelijkheden van provinciaal collectiebeheersysteem te onderzoeken.

Versnelling richting NDE en MuseumNorm

Een belangrijk zwaartepunt lag in het ondersteunen van musea bij het opstellen van informatieplannen en het vertalen van de NDE-uitgangspunten naar de praktijk. Hiermee zijn musea concreet voorbereid op de aangescherpte eisen rond digitale toegankelijkheid, duurzaamheid en gegevensuitwisseling die vanaf 2026 steeds bepalender worden.

Versterking digitale basis en systemen

Bij meerdere musea is gewerkt aan het verbeteren van collectiebeheer en digitale registratie, waaronder begeleiding bij systeemkeuzes en datamigraties (o.a. van Adlib naar nieuwe systemen zoals Atlantis en Memorix). Dit draagt direct bij aan betere datakwaliteit en aan de mogelijkheid om collecties duurzaam en uitwisselbaar beschikbaar te maken.

Regionale samenwerking en infrastructuur

Een belangrijk resultaat is de verdere versterking van de samenwerking tussen musea onderling en met het Drents Archief. In het bijzonder is gewerkt aan afstemming rond digitale opslag en het e-depot, waarmee stappen zijn gezet richting een meer samenhangende provinciale infrastructuur. De aangeboden cursussen zijn ook opengesteld voor deelnemers uit andere provincies. Hiermee hebben we bij willen dragen aan activiteiten die door de datawerkplaats noord aangeboden werden. Ook konden Drentse deelnemers gebruikmaken van het aanbod bij de datawerkplaats noord.

Toegang tot landelijke regelingen en netwerken

Musea zijn actief begeleid bij het benutten van landelijke regelingen, zoals de Versnellen- regeling en subsidies van het Mondriaan Fonds. Daarnaast is de aansluiting op landelijke voorzieningen (zoals CollectieNederland en het datasetregister) gestimuleerd. Hierdoor wordt de zichtbaarheid en bruikbaarheid van Drentse collecties op nationaal niveau vergroot. Het platform ondertekende in mei 2025 het NDE Manifest (zie *netwerken* onder basisactiviteiten).

Rol en meerwaarde

De inzet van de digitaal erfgoedcoach laat zien dat gerichte ondersteuning een groot effect kan hebben op de digitale ontwikkeling van de sector. Door kennis, netwerk en concrete begeleiding te combineren, wordt versnelling gerealiseerd op thema's die voor individuele organisaties vaak moeilijk zelfstandig op te pakken zijn.

Conclusie

De activiteiten in 2025 hebben bijgedragen aan een steviger fundament voor digitale samenwerking en collectieontsluiting in Drenthe. Tegelijkertijd is duidelijk dat verdere investering nodig blijft om alle musea tijdig te laten aansluiten op de landelijke digitale infrastructuur en de eisen die daaruit voortvloeien.

Vooruitblik en doorontwikkeling (2026)

De voorbereiding en opzet van de werkgroep 'Verkennen collectiebeheersystemen' zijn 2025 uitgevoerd en sluiten direct aan op de geconstateerde behoeften in het veld. Dit traject richt zich op het gezamenlijk onderzoeken van toekomstbestendige oplossingen voor collectiebeheer binnen de Drentse museumsector, mede in het licht van de NDE-eisen en de nieuwe MuseumNorm die vanaf 1-1-2026 in gebruik werd genomen. De werkgroep start begin 2026.

Vrijwilligers en vrijwilligersbeleid

Mediacampagne – Dag van de Vrijwilliger

Rond de Nationale Vrijwilligersdag op 7 december heeft Platform Drentse Musea een paginagrote advertentie geplaatst in het Dagblad van het Noorden. Met deze campagne wilde het platform de museumvrijwilligers in Drenthe nadrukkelijk in het zonnetje zetten en hen bedanken voor hun grote inzet binnen de Drentse erfgoedsector.

In de advertentie zijn de voornamen opgenomen van meer dan 1600 vrijwilligers, afkomstig van 38 Drentse musea. Door vrijwilligers persoonlijk te noemen, werd zichtbaar hoeveel mensen zich met hart en ziel inzetten voor het museale veld. Tegelijkertijd bood de campagne een moment van waardering én een uitnodiging aan nieuwe vrijwilligers om zich aan te sluiten bij de Drentse musea.

Daarnaast is eind 2025 gewerkt aan de voorbereiding van een vervolg op de vrijwilligerscampagne, waarin vrijwilligers zelf zo veel mogelijk in beeld komen en aan het woord worden gelaten. Deze campagne krijgt de vorm van een videocampagne; de verdere uitwerking en realisatie volgt in 2026.

Educatie

Samenwerking met K&C en DA - interesseonderzoek scholen voor Canon- bleek er niet te zijn. Ook de oproep uit het veld voor een informeel overleg over Educatie bleek in 2025 geen gehoor te vinden.

Deelname OPEN, Verdrag van FARO en Erfgoedparticipatiecoacheschap

Naast aanwezigheid bij de bestuurlijke overleggen (waarmee het Drentse veld korte lijnen met o.a. landelijke overheden en de landelijke lobby houdt) neemt het Platform ook actief deel aan de overige activiteiten van OPEN. Naast het bijwonen en uitvoeren van bijbehorende taken van de overleggen 'erfgoedparticipatiecoaches', Redactie-en communicatie-overleg' en Vakgroep Museumconsulenten, draag het platform ook bij aan:

Activiteiten Vacaturebank [Erfgoedvrijwilliger.nl](https://erfgoedvrijwilliger.nl)

Het OPEN-project Erfgoedvrijwilliger.nl is een landelijk initiatief dat erfgoedorganisaties en erfgoedvrijwilligers ondersteunt en helpt zich verder te ontwikkelen. Sinds eind 2021 is Platform Drentse Musea, samen met het Drents Archief, betrokken bij Stichting Organisatie Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland (OPEN). Binnen deze samenwerking draagt het platform bij aan projecten die erfgoedparticipatie stimuleren, waaronder Erfgoedvrijwilliger.nl.

Activiteiten Vacaturebank Erfgoedvrijwilliger.nl

Op de website Erfgoedvrijwilliger.nl is o.a. een vacaturebank te vinden waar erfgoedinstellingen vrijwilligersvacatures kunnen plaatsen. In 2025 heeft ZZP'er Diane Kamman (Tekstbureau Kamman) namens het Platform en het Drents Archief de Drentse erfgoedsector - waaronder de Drentse musea - ondersteund bij het plaatsen van vacatures. Er is een inventarisatieronde gehouden om te controleren of de reeds ingediende vacatures nog actueel waren. Waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd en er zijn nieuwe vacatures geplaatst. Ook in 2025 heeft dit weer tot een aantal mooie matches tussen erfgoedinstellingen en vrijwilligers geleid.

Daarnaast was Platform Drentse Musea aanwezig bij verschillende landelijke overleggen van OPEN. Deze bijeenkomsten bieden ruimte om ervaringen uit te wisselen, van elkaar te leren en nieuwe inspiratie op te doen. Vanuit deze betrokkenheid heeft het platform ook een actieve bijdrage geleverd aan de doorontwikkeling van de nieuwe website van OPEN en aan de lancering van de OPEN Kennisbank. Deze Kennisbank vormt een centraal online platform voor de erfgoedsector, waarin kennis, praktijkvoorbeelden en handreikingen worden gedeeld voor erfgoedinstellingen, vrijwilligers en professionals, met als doel samenwerking te versterken en kennis toegankelijk te maken.

Erfgoed Participatiecoaching

In november 2025 heeft de museumcoördinator in de rol als erfgoedparticipatiecoach i.s.m. collega's uit Groningen en Friesland een cursusdag Expeditie nieuwe gezichten georganiseerd en gegeven. Een cursusdag over vrijwilligerswerving en -beleid.

Verder hebben we op verschillende manieren meegedacht over over de stappen, de werkwijze en uitvoering over wat de meest passende wijze is om een nieuwe groep of persoon aan de erfgoedorganisatie te binden. Inclusie en diversiteit blijft hierbij een belangrijk aandachtspunt. Door de specifieke focus van het Platform op musea kan de coördinator zich echter alleen richten op vragen vanuit de Drentse musea, en niet op vragen vanuit alle andere erfgoedinstellingen. Wat in 2025 opviel is dat er ook meer vragen van buiten de eigen deelnemers kwamen. Zo nam een basisschool contact op over het thema immaterieel erfgoed tijdens een projectweek op school.

Fotografie | boven: Maarten van de Voorde - Cursus Klompenmaken Onder: PDM- FARO-Pilot veldbezoek

Binnen het thema Immaterieel erfgoed hebben we onder de vlag van OPEN-deelproject Samen Verder de ontwikkeling en totstandkoming van de Ambachtscursus handmatig klompenmaken ondersteunt. Een vraag vanuit het veld om dit ambachtsonderwijs weer nieuw leven in te blazen. Een samenwerking van klompenmakers De Klomphoek (Lute van de Bult), Het Ambachtshuisje (Hans Takken) en het Internationaal Klompenmuseum. Een enthousiaste groep van 6 deelnemers (tussen de 15 en 70+ jaar) is begonnen aan deze tweewekelijkse cursus. De cursus kreeg wegens succes een tweede kwartaal in 2026 en de mogelijkheden tot meer locaties en data wordt onderzocht.

OPEN Vakgroep Museumconsulenten

Sinds 2024 valt het Landelijke Contact Museumconsulenten onder OPEN: OPEN Vakgroep Museumconsulenten. Zoals de website van OPEN beschrijft: *“De OPEN-Vakgroep Museumconsulenten adviseert en ondersteunt musea en aanverwante erfgoedorganisaties. Met haar werkzaamheden stimuleert de Vakgroep het zichtbaar maken en het borgen van de kwaliteit van deze organisaties. De Vakgroep is kennispartner in het ontwikkelen, herzien of bijstellen van de Museumnorm.”* Er zijn in 9 provincies Museumconsulenten in Nederland. De Museumcoördinator van het Platform is de Drentse Museumconsulent. In de overige provincies pakken daar waar het kan de (naastgelegen) consulent de vraag op. In 2025 is er vanuit de vakgroep meegeschreven aan de museumnorm. Het consulentschap betreft voornamelijk advieswerk zoals in de werkgroep Museumregistratie, maar ook maatwerk; elk museum is immers uniek. Er zijn in 2025 weer meer (aankomende maar ook bestaande geregistreerde) musea ondersteund; ook herregistratie is een belangrijk aandachtspunt. Door de gewijzigde rol/uitvoering van het toetsingsbureau Bureau Museumregister komen er vanaf 2025 er meer ondersteuningsaanvragen bij de museumconsulent.

Pilot FARO

2024: Erfgoedparticipatiecoaching - Pilot i.s.m. Steunpunt Erfgoed Drenthe en Drents Archief
De Erfgoedparticipatiecoach zal in 2025-2026 i.s.m. Steunpunt Erfgoed Drenthe extra inzetten op een versterkte samenwerking om een breder Drents erfgoedveld te bereiken. Uitgangspunt is de FARO gedachte en werkwijze breder te implementeren bij de Gemeentelijke overheden en andere Drentse Erfgoed koepelorganisaties. Dit project loopt parallel aan de reguliere erfgoedparticipatiecoaching voor de musea in 2025 en 2026. In 2025 zijn er in het kader van de pilot drie bijeenkomsten georganiseerd.

Bijeenkomst 1: Kennismakingsbijeenkomst Hunebedcentrum

Bijeenkomst 2: Locatiebezoek FARO projecten in Kloosterveen (Assen) en de Valtherschans.

Bijeenkomst 3: een Netwerklunch tussen Ambtenaren cultuur en cultuur en leden van het Erfgoedberaad

Bijeenkomst 4 en afronding van de pilot zal in 2026 plaatsvinden.

In het voorjaar is er een 0-meting uitgevoerd om de kennis over het (implementeren van) het verdrag van FARO en het netwerk in kaart te brengen. De 1-meting vindt plaats na de laatste bijeenkomst. Als afsluitend geheel zal er gezamenlijk met de werkgroepen Zeeland en Utrecht plaatsvinden najaar 2026.

Schatten van Drenthe

Dit project heeft in 2025 een nieuwe projectleider vanuit K&C gekregen. Er heeft nog geen uitvoering plaatsgevonden.

Financiën

Zie bijlage 4.

Beeldcredits:

Illustraties: Julia Oldenkirchen

Fotografie: Platform Drentse Musea

m.u.v. Klompenmaakcursus fotografie: Maarten van de Voorde

Colofon

Stichting Platform Drentse Musea

Postbus 134

9400 AC Assen

www.platformdrentsemusea.nl

info@platformdrentsemusea.nl

BTW: NL821800565B02

Kamer van Koophandel: 0117405

Tekst en eindredactie:

Medewerkers en bestuur Platform Drentse Musea, Externe projectadviseurs